

Sygn. akt VIII Gz 269/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Robert Bury (spr.)

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska-Grzelczak

SO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 lipca 2017 roku

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

o rozwiązanie spółki

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2017 roku, sygn. akt XI GC 259/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSO Robert Bury (spr.) SSO Patrycja Baranowska

Sygn. akt VIII Gz 269/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia powództwa o rozwiązanie spółki przez orzeczenie zakazu zbywania i obciążania majątku spółki do czasu rozstrzygnięcia sprawy.

Powód wskazał, że konflikt między wspólnikami i działania pozostałych dwóch wspólników uniemożliwiają dalsze trwanie spółki. Zabezpieczenie jest konieczne, skoro wspólnicy dokonują czynności na szkodę spółki, a pozwana spółka może próbować wyzbyć się majątku.

Sąd I instancji przyjął, że roszczenie nie jest prawdopodobne, ponieważ konflikt między wspólnikami nie jest tego rodzaju, który mógłby uzasadniać roszczenie o rozwiązanie Spółki. Powód nie skorzystał z innych środków ochrony prawnej przewidzianych kodeksem spółek handlowych.

Postanowienie zostało zaskarżone przez powoda zażaleniem, który domagał się jego zmiany albo uchylecia i przekazania sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania. Zarzucił naruszenie art. 730¹ § 1 k.p.c., 730 k.p.c. i 233 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki udzielenia zabezpieczenia, błąd w ustaleniach faktycznych oraz nierozpoznanie istoty sprawy. Skarżący wskazał na działania dwóch pozostałych wspólników, które w jego ocenie są wystarczające dla uprawdopodobnienia roszczenia, w szczególności na odmowę

udostępnienia dokumentów Spółki, nieuzasadnione podwyżki płac, likwidację Rady Nadzorczej, udzielanie poręczeń przekraczających kapitał pozwanej.

Pozwana domagała się oddalenia zażalenia i zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne.

Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. przesłanką udzielenia zabezpieczenia jest prawdopodobieństwo roszczenia oraz interes prawny rozumiany w tej sprawie w ten sposób, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie, skoro wyrok rozwiązujący spółkę nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji. Trafnie Sąd I instancji stwierdził, że powód nie uprawdopodobnił roszczenia; w takiej zaś sytuacji zbędne jest rozważanie, czy brak zabezpieczenia może utrudnić osiągnięcie celu postępowania.

W orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego wskazano, a poglądy te podziela Sąd orzekający w tej sprawie, że jedynie istnienie konfliktu między wspólnikami nie wyczerpuje przesłanek przewidzianych art. 271 k.s.h. uzasadniających rozwiązanie spółki. Zachodzą one dopiero wówczas, gdy istniejący konflikt w istotny i trwały sposób wpływa na funkcjonowanie spółki, stosunki spółki bądź uprawnienia wspólników (przykładowo wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 sierpnia 2012 r, I ACa 718/12). Jedynie znaczący i długotrwały konflikt między wspólnikami przesądza o niemożności osiągnięcia celu spółki i uzasadnia żądanie wspólnika o rozwiązanie spółki (przykładowo Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2013 roku, IV CSK 228/12, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 lipca 2014 roku, I ACa 348/14). Trafnie Sąd pierwszej instancji wskazał, że konflikt pomiędzy wspólnikami wpływa na funkcjonowanie spółki jako całości, gdy uniemożliwia podejmowanie decyzji w spółce, wpływa na brak organów i niemożność ich powołania.

Należy ponadto przyjąć, że rozwiązanie Spółki wskutek wyroku Sądu powinno mieć charakter wyjątkowy, że korzystanie przez wspólnika mniejszościowego z uprawnienia do żądania rozwiązania spółki, kiedy istnieje możliwość poszukiwania ochrony w inny sposób, narusza bezpieczeństwo obrotu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 maja 2014 roku, I ACa 1440/13). Kompetencja do żądania rozwiązania spółki przysługuje wspólnikowi tylko wtedy, gdy przeszkody w jej działalności nie mogą zostać usunięte przez zastosowanie innych dostępnych środków prawnych, np. przez wyłączenie wspólnika lub przez zbycie udziałów (przykładowo wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2014 roku, I ACa 519/14). W wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 lutego 2015 roku (I ACa 1549/14) stwierdzono, że w sytuacji, gdy jeden ze wspólników jest niezadowolony z uczestnictwa w spółce, za priorytetowe należy uznać działania zmierzające do zbycia przez niego udziałów, a w konsekwencji zapewnienie dalszego funkcjonowania spółki na rynku.

Okoliczności wskazywane przez powoda nie mogą stanowić podstawy do przyjęcia, że konflikt między wspólnikami ma charakter tego rodzaju, że uniemożliwia dalsze funkcjonowanie Spółki, w tym funkcjonowanie przy zmianie wspólników. Z twierdzeń powoda wynika konflikt między nim, a jednym ze wspólników pozwanej albo wszystkimi wspólnikami, nie ma jednak obecnie podstaw do przyjęcia, że konflikt ten uniemożliwia funkcjonowanie spółki, przy uwzględnieniu że powód nie skorzystał z wszystkich uprawnień chroniących wspólnika przewidzianych kodeksem spółek handlowych, a jedynie uruchomił, nie przed sądem, procedurę wydobycia dokumentów spółki. Środki ochrony wspólnika zostały szczegółowo omówione przez Sąd pierwszej instancji, można jedynie powtórzyć, że argumentem za rozwiązaniem spółki nie jest odmowa udostępnienia wglądu do dokumentów bądź ksiąg Spółki, ponieważ art. 212 § 4 k.s.h. przewiduje stosowną ku temu procedurę, niewszczętą przez powoda. Słusznie skarżący podnosi, że literalnie norma art. 271 k.s.h. nie uzależnia skuteczności roszczenia o rozwiązanie spółki od uprzedniego skorzystania przez powoda z możliwości ochrony wspólnika przewidzianych kodeksem spółek handlowych. Niemniej każda norma prawna pozwalająca na wyeliminowanie podmiotu z obrotu gospodarczego ma charakter wyjątkowy, podlega wykładni zawężającej, co jest tautologią, a jak wykazano wcześniej, może mieć zastosowanie w sytuacji ostatecznej, gdy inne środki ochrony stają się bezskuteczne, konflikt między wspólnikami stanowi o impasie decyzyjnym, co

uniemożliwia dalsze funkcjonowanie Spółki. Kodeks spółek handlowych literalnie nie uzależnia rozwiązania spółki od innych przesłanek, niż wymienione art. 271 k.s.h., jednak procedura ta ma charakter wyjątkowy i ostateczny, co wynika z interpretacji tego przepisu w połączeniu z innymi normami kodeksu spółek handlowych. Nie istnieje potrzeba rozwiązania spółki, jeżeli konflikt między wspólnikami jest możliwy do rozstrzygnięcia w oparciu o inne normy prawne. Priorytetem w stosunku do możliwego do rozwiązania konfliktu między wspólnikami powinno być zachowanie istnienia przedsiębiorcy. Decydują o tym oczywiste względy ekonomiczne, konieczność realizacji istniejących kontraktów, zachowania miejsc pracy, dalszego wypełnienia zobowiązań podatkowych, etc. Norma art. 271 k.s.h. nie wyraża wprost priorytetu rozwiązywania konfliktów między wspólnikami albo ochrony praw wspólnika mniejszościowego nad rozwiązaniem Spółki, jednak wynika to z teleologicznej interpretacji tej normy, priorytetu istnienia przedsiębiorcy w obrocie, czego uzasadnienie ekonomiczne jest oczywiste.

Podobnie wskazywane przez powoda, w jego ocenie, nieracjonalne ekonomicznie postępowanie zarządu pozwanej spółki nie należy do ważnych przyczyn uzasadniających rozwiązanie Spółki, w której występuje trzech udziałowców. Powód może wnieść pozew o naprawienie szkody wyrządzonej spółce (art. 295 k.s.h.), a w sytuacji, kiedy zarząd podejmuje czynności prawne sprzeczne z art. 17 k.s.h., sankcją jest nieważność czynności albo odpowiedzialność członków zarządu. Zaskarżenie jednej z uchwał wspólników przez powoda nie jest przesłanką rozwiązania spółki, ponieważ procedura eliminowania wadliwych uchwał byłaby zbędna, jeżeli jednocześnie decydowałaby o wyeliminowaniu przedsiębiorcy z obrotu. Niezależnie od powyższego powód może przedsięwziąć działania zmierzające do zbycia udziałów, a jeżeli doszło do nieuzasadnionego obniżenia ich wartości, dochodzić odszkodowania. Jeżeli zbycie udziałów okazałoby się niemożliwe, przy eskalacji konfliktu między wspólnikami, przy działaniach powodujących obniżenie wartości udziałów, niemożności podjęcia decyzji, można rozważać zasadność powództwa. Obecnie jednak spółka funkcjonuje, podejmowane są uchwały, między innymi przez dwóch niepozostających w konflikcie wspólników, którym przysługuje większość udziałów. Ważne decyzje dla funkcjonowania spółki mogą być podejmowane, nie występuje impas decyzyjny. Nie uprawdopodobniono również, że nie jest możliwe dobrowolne umorzenie udziałów w drodze nabycia przez Spółkę udziałów powoda w celu ich umorzenia za godziwym wynagrodzeniem. Nie jest więc prawdopodobne roszczenie o rozwiązanie spółki, a powód powinien poszukiwać prawnej ochrony wspólnika.

Sąd nie naruszył art. 730¹ § 1 k.p.c., 730 k.p.c. i 233 § 1 k.p.c., prawidłowo oceniając materiał sprawy przyjął, że powód nie uprawdopodobnił roszczenia. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest nietrafny, a nierozpoznanie istoty sprawy niezrozumiałe. Sąd I instancji przyjął, że okoliczności podawane przez powoda obecnie nie uprawdopodobniają roszczenia i odniósł się do wszystkich faktów podanych w pozwie, mających istotne znaczenie. W takiej sytuacji rozważenie istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia staje się bezprzedmiotowe. Twierdzenia zażalenia w odniesieniu do wyznaczenia biegłego rewidenta, badania rachunkowości oraz działalności Spółki, powtórzone za Sądem I instancji, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie zabezpieczenia opartego na przyjęciu braku prawdopodobieństwa roszczenia. Orzeczenie w przedmiocie rozwiązania Spółki ma charakter ostateczny i może zapaść jedynie wtedy, kiedy środki ochrony wspólnika zawiodły, konflikt między wspólnikami jest trwały i tego rodzaju, że uniemożliwia dalsze jej funkcjonowanie, w spółce istnieje impas decyzyjny, etc.; innymi słowy, kiedy dalsze funkcjonowanie Spółki nie jest możliwe. Przesłanką rozwiązania Spółki nie jest taka sytuacja, kiedy dalsze funkcjonowanie konkretnego wspólnika w spółce jest nader utrudnione, ponieważ w tej sytuacji przysługują środki ochrony prawnej temu właśnie wspólnikowi. Rozwiązanie Spółki eliminuje przedsiębiorcę z obrotu i nie stanowi bezpośredniego środka ochrony wspólnika.

Zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., o kosztach sąd orzeka w postępowaniu kończącym postępowanie w sprawie.

SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak SSO Robert Bury (spr.) SSO Partycja Baranowska

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

a) (...)

b) (...)

3. (...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

.....